

Просечан Србин врати се кући са посла за који неколико месеци није добио никакву накнаду, уморан, изборан, згужван и нерасположен. Када, стрпавши нешто у гладни кљун примири чир, гастритис, желудачне киселине и остале нуспродукте српског демократског животног бољитка, обично падне у исцепану фотељу испред телевизора и потезом декортикованог бића притисне даљински управљач. Где год да му коцка избора падне, она не може да пређе животни Рубикон, и тако се он нужно заглиби у муљу транзиционе, али учмале, дубоке провинције. Зато ће он, сасвим извесно, на скупом и од њега светлосним годинама удаљеном телевизијском екрану угледати полустварност и полутане који се лажно политички "обрачунавају", боксују, "такмиче", "ривалишу" и "дуелишу"....

Индустрија забаве се котрља, "шоу-биз" политичке емисије се окрећу са релативно безначајним лицима, култивисаним шарлатанима и дизајн-маштом која се простире у опсегу од публике која тапше у кругу, преко публике која тапше у низу, до публике која тапше у троуглу, или оне која тапше у четвороуглу. У средини "арене" је обично нека хистероидна, инфантилно нарцисоидна, неостварена новинарка (или новинар) која се врти око себе саме, или се фасциклом удара по задњици, или пак маше рукама као полицајка, док, дуго, у огледалу извежбаним строгим погледом, узрујано пропитује своје званице сложене и у политичкој продаји упаковане као сардине. А све то, "у име политичке истине". Испитује их, мислећи у том тренутку, вероватно, колика ће јој као "звезди" (израз који је једна од ових силуета за себе употребила) новчана награда после шоу-а бити одваљена. Глас "водитеља" (свеједно којих, јер што више желе да се разликују, све више међусобно личе и све су више исти) обично је увежбано и строго драматичан, са примесама сензације и тестостерона, симулирајући пуноћу и, од капитализма, посебно цењену, *панику*. Шминка је добро размазана, костими маркетиншки изабрани, али осим тог изанђалог декора ране акумулације богатства из времена Рикарда и Смита, нема ту ничега другог, новог, па чак ни добро прерађеног старог, под сунцем над нама.

Учесници шоу-биз шаблона су, по правилу, или олињали политичари (демократски избор је, у начелу, увек избор између истих) или новодошли партијски анонимуси који треба режирано да се посвађају око неке, за народ потпуно небитне, а задате, теме. "Да ли је онај нешто рекао, или је овај други нешто порекао? Шта је овај казао, а шта му је онај

Беда српског политичког „шоу-биза“

Пише: Мила Алечковић Николић
петак, 27 јануар 2012 23:02

други приказао? Шта је ко коме реплицирао?"...и тако у круг... - што све тешко може да интересује гледаоца-роба који размишља како ће тога месеца да плати струју или да плати, као звер подивљали "инфостан", да подмири рату безобзирним банкама, односно хоће ли моћи да избегне ударце затезних, казнених камата (јединих који у држави никада не касне) и судске пресуде у данима пуних ветра, хладноће, стреса и горчине. Свет тог "теле-роба" је потпуно други свет, неки паралелан, удаљени хоризонт који се нигде и никада са медијским светом забаве политичких весељака пуних стомака не пресеца и не сусреће, док аутизам режиране партијске забаве овог гладног црва уопште не разуме и не види.

По давном шаблону Гиј Деборовог "Друштва спектакла" које је угушило све револуције, у оваквим емисијама на силу доведени (кобајаги публика) "студенти" тапшу, а да и сами не знају зашто тапшу, осим што им богатије телевизије вероватно поделе по неки плави ковертић, или барем дају по једно пиће. Све је лаж и фатаморгана од почетка до краја потраге за изгубљеним

временом, све је виртуелна превара и симулакрум, јер нико ни у чему није, нити може да буде, аутентичан. Нити су млади који по задужењу ударају длановима "студенти", нити хистеричне новинарке, или новинари који се врте у кругу и по угловима "деска" драматично постављају бесмислена питања, ишта суштинско знају да питају, нити су гости уопште релевантни да било шта одговарају. *Иоле релевантни људи су из оваквих шоу-биз-чорби систематски и смишљено на време одстрањени*. И тако се све затвара у симулакрум забаве треће лиге, четврте смртне равни, и девете категорије шарлатанског пакла. Производ је бајат, али је сваки пут умотан у нов светлуцави папир домаће бомбоњере са старном лиценцом. The show must go on.

Бука, глупост, нарцизам и "звезде"

Техника се побринула да се овакве типске, ентропијске глупости, фотокопирани из других центара великог запада, распрште на готово свим српским телевизијама. У њима обично грми музика из "Бонанце", гори нека лајт-шоу ватра, избројавају сесекунде (имате толико секунди, стоп!, време је истекло! и сличне будалаштине), удара неки вештачки гром или се "акционост" обамрлих учесника лажно постиже вулгарним подизањем адреналина и катехоламинске реакције, по принципу "у буци ће и мртва душа да се тргне". Да би се глупи, грегарни, конформистички миметизам још више истакао, у једној

западној земљи, у оваквим емисијама, сви у студију праве исте покрете прстима у истом тренутку, и то на задати знак. Потом на исти начин грегарно криве очи и уста. Тај имбецилизам, чија је психолошка улога спуштање масе у тупу регресију, потраје неколико минута, да би затим опет неки звук "доделе ооскара" све то прекинуо.

Реч овде заправо и јесте о потпуно "мртвим душама" у учмалом и депресивном (у овом случају српском) друштву, задуженим за политички коректну забаву, у којој су лутке на исхабаном концу несвесно, али вешто померане и употребљене. Наравно, све то служи да радницима друге и треће смене ране фазе српске првобитне акумулације капитала поједе оно мало здравог разума и критичности, односно, одбрамбених механизма личности које још негде, пред нове српске изборе, скривено и у страху, чувају. Таквих штанцованих пара-(о)позиционих политичких "talk show-a" српска телевизија (коју изгладнели народ више не жели да плаћа, па судови не знају шта ће са тужбама покренутих од стране приватних и јавних сервиса против раје) препуна је. Врцкаве шарлатанске новинарке, од бедне раје много боље плаћене, умишљају да су ботокс-ликови "холивудског сјаја". Све врви од бројних правдољубивих Оријана Фалачи, а од неуких и намазаних лица оне обично измаштају да су постале "личности" и небеска тела (како кажу, "звезде"), па временом чак и саме себе убеде да се у нешто стварно разумеју.

Међутим, нису нимало криве те људске креатуре које се, несрећом раног детињства даве у плитком егзибиционизму и нарцизму уместо да се дошколују, заврше у социјализму започете бесплатне школе и испуне неком стварном духовношћу. Крив је Систем коме су овакви "корисни и некорисни идиоти" (реч је о социолошко-психолошким изразима) нужно потребни. Јер, друштво забаве не сме да стане, оно је нужно потребно да би уморило и пригушило све људске реакције и побуне. Психолошка елементарна истина нам каже да управо овакав облик безизлазне, тапациране политичке забаве најлакше и највише замара и разоружава побуњене робове.

Наши и њихови

А да парадокс буде што већи, иако су све ове медијске профи-емисије, сценске политичке шмире и паралаже готово истоветне, сваки медиј, као средњовековни феуд, има своју публику, своје теме, своје званице, своје забрањене званице, односно своје цензоре, и своје водитеље. Нема бркања, нити позивања противничких ликова, јер се, чак и у том јаду, зна ко је чији мали! Тзв. Јавни сервис има своје љубимце и други за њега углавном не постоје, или емисије са људима који нису на њиховим листама емитује онда када нико не може да их види (пример: пар српских академика у образовном

програму господина Лалетина "наступило је" премијерно у пола један после поноћи. Моја маленкост имала је заиста велику привилегију да је/ме пуне одмах иза поноћи!). Телевизија Б92 има своју мезимчад, и она се, са мање или више варијација, већ годинама врте у истом колективно-терапијском кругу. Непријатељи у те кругове нису продрли. ТВ студио Б чак ни у својим културним емисијама својевремено није смела да позове личности које су биле "ван њеног списка". Иако се ова телевизија позива на Душка Радовића, он се, јадник, вероватно и у гробу пита када ће већ једном, са оваквим медијима, Београду да сване добро јутро! Мала ТВ Палма, иако се озбиљно приближила власти, такође има свој круг људи у који се не позивају странци, нити дошљаци. Радио "Пешчаник" има своју публику, а радио "Фокус" своју. Незамисливо је да иста особа буде позвана на оба ова медија. Нема бркања званица, осим ако партије најаве нове коалиције, па новинари добију задатак. Нека то све буде легитимно, будући да је реч о страначким медијима, који, наравно, имају право на постојање. Али нека онда буде јасно да је немогуће говорити у име целине друштва.

Такође, сваки од ових гангова додељује своје "награде" својим "лауреатима" ("наше награде" "нашим људима"), не схватајући да то нема апсолутно никакав значај за целину друштва, јер саме те целине српског друштва - просто више нема.

Када сам, недавно, наравно, не као новинар, већ као професор универзитета, у једну образовну емисију на телевизији Коперникус позвала људе из веома удаљених светова, приметила сам међу њима општу збуњеност и нелагодност. Латентно питање: "Зар зовете и мене?" било је присутно код многих стваралаца којима сам морала да објашњавам да је психолошка равна много дубља од било какве дневно-политичке равни, или "лајт шоу-а" и да једино ми, у свету дубинских психолошких истина, можемо да дохватимо нешто, међу њима свима заједничко и "универзално". Иако креативне особе, неке од мојих званица, навикнуте на вишегодишње блокаде, или зачуђене мојим позивом, биле су, потпуно, збуњене чињеницом да разговор о суштини живота, а самим тим и о суштини политичког избора, не мора да буде увек само површни политички talk show или комерцијални ринг.

Све ово, у ствари, значи да у Србији праве Јавности као општег, старог (античког) појма Добра, у суштини, нема. То даље значи да национални (не етнички национални, већ политички национални) оркестар одавно не свира, већ да свако од друштвених музичара "фалшира" у свом, глумом углу. Данас у Србији (лето 2012.) не постоји ниједан друштвени инструмент јавности или медиј који за себе може да каже да га сви гледају, или слушају, па макар га и критикујући. Увек близу сваке власти, лист Политика, који је некада претендовао на овај статус, одавно више није најчитанији Народни Лист, односно бич (како би заједљиво рекао Освалд Шпенглер). Не постоји више ништа што би окупило све грађане Србије и, осим пореске и других репресивних политика, све остало је само

Беда српског политичког „шоу-биза“

Пише: Мила Алечковић Николић
петак, 27 јануар 2012 23:02

бедна илузија заједништва кога више, одавно, нигде нема. У комунизму је заједништво имало често колективно-психотични, односно болестан облик, а сада га више, једноставно, нема. Бољари су преузели власт и њихови феуди међусобно (за новац) крваво ратују. Опште Добро и Јавна Ствар постали су само пуки празни изрази, а општи интерес у слици света где је доминантни велтаншаунг "зграби и укради!", потпуно се истопио.

Релативизам је храна која се даје пацовима

Наравно, ово питање је много сложеније када га са српске кич шоу-биз сцене пребацимо у интелектуалну раван и у логички проблем радикалног релативизма (питања кога себи, у суштини, поставља свака права демократија). Као веома заводљива доктрина, али она која саму себе на крају логички нужно побија, философски доследни релативизам је одавно рекао све што је имао да каже. Доследни релативиста не схвата да је претпоставка саме људске мисли то да постоји неки облик "објективне

исправке", како каже Патнам. Једноставно, свака доктрина (теоријска, или примењена на друштво) која у исту и једнаку епистемолошку, хоризонталну раван ставља све могуће опције, сама по себи је неодржива, као што је логички неодржив и избор између доследног релативизма и доследног платонизма (јер једно друго логички повлачи). Политички претерани релативизам увек је мамац шачице тирана. Али, то је нека друга и много шира расправа која се само огледа у бесмислу данашње српске Ја-центричне, анархистичке медијске сцене без повезаности њених растргнутих и зарађених делова.

Проблем није у томе што Србија никаквог заједничког националног интереса данас очигледно нема (ово не тврдим нормативно, већ чињенички), већ је проблем у томе што Србија нема чак ни Јавност која би јасно показала који су то различити партикуларни интереси међусобно супротстављени.

Народ ово управо препознаје у оној својој чувеној упрошћеној изреци типа: "сви су исти", јер народ преко медијског хаоса заиста и не може да види да сви нису исти. То је, просто, невидљиво и недоказиво. Ниједан медијски садржај није доспео до неке

Беда српског политичког „шоу-биза“

Пише: Мила Алечковић Николић
петак, 27 јануар 2012 23:02

специфичности која би указала на било какву квалитативну разлику, почевши од дневних информација и вести, до разних "новинарских утисака" и политичког "шоу-биза".

Шта је, онда, спас за јавност и где је излазак из свега овога?

Архетип спаса увек води увис

Било какво успостављање вертикале у српском друштву, много би помогло. Чим се човек дигне из лежећег положаја, његова свест се ставља у дејство. *Нека нова политичка групација која сутра буде желела да уклони бесмислену (у ствари јако заморну) политичку забаву у српским медијима и да врати хијерархију вредности (образовање, наука, уметност, стваралаштво, терапијски садржаји), биће за Србију драгоцен.*

Јер, политичка забава је највећи шунд од свих постојећих шундова

! АЛИ, ШТО СУ ДУБЉА И ОЗБИЉНИЈА ПИТАЊА КОЈИМА СЕ ЉУДИ БАВЕ, ТО СУ ОСОБЕ РАЗЛИЧИТИХ ГЛЕДИШТА ПСИХОЛОШКИ СПРЕМНИЈЕ ДА СЕ РАЗУМЕЈУ.

Русоов став је ту и даље неуништив: слобода је у образовању, а необразованост је лаж без слободе. Рецепт је увек једноставан: подићи вертикалу, дати у почетку свима једнаку могућност, али онда укинути љутњу што ће се неко попети, а неко не. Просто, сви садржаји нису и никада неће бити једнако вредни и то се мора отворено рећи. Али, ко то може да каже?

То може да каже једино друштво у коме осим финансијског права постоји још неко људско, политичко, морално и грађанско право. Једино друштво у коме финансијско право *није изнад сваког другог* људског, политичког и грађанског права, већ му ово последње претходи.

Да сведемо све на најједноставнију норму, будући да је у овом тексту реч била највише о медијским забавама: ако се у Србији икада успостави неки медијски јавни сервис од општег интереса и значаја (кога данас, сасвим извесно нема), он ће, у том тренутку, нужно морати да буде потпуно бесплатан, а да ипак не буде на губитку. Данашњи "јавни сервис" је скуп и на губитку је. С друге стране, монопол над рекламним минутима неће, у медијима, држати само пар људи.

Беда српског политичког „шоу-биза“

Пише: Мила Алечковић Николић
петак, 27 јануар 2012 23:02

Данашњи кич политичког шоу-биза и површности тада би могао да постане избор између бомбона различитог укуса и различитих произвођача, па би се ускоро увидело да би много тога остало непродато. Ускоро би постало јасно да ни обични људи у српској немаштини и лажном шаренилу, немају баш тако лош укус.

Најстарији антички проблем: *како спојити вољу већине са одлуком ума?*, биће много лакше решити, када се победи комерцијални тиранин-двојац: безумне одлуке и воље бахате мањине.